

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Title of meeting:	“What can be learned from passed energy efficiency policies for future energy efficiency policies”
Date:	6th of December
Venue:	Ministry of Economic Affairs, Bezuidenhoutseweg 153, The Hague, zaal 408
Time:	13.00-17.30
Organizers:	Ecofys and Ministry of Economic Affairs
Number of participants	16 (including speakers)

List of participants

Sirname	First Name	Organisation
1. Steenis van	Johannes	SenterNovem Zwolle
2. Gerrits	R.W.A.	Ministry of Economic Affairs
3. Bekhof	Roel	Ministry of Economic Affairs
4. Krajenbrink	Herbert	Ministry of Economic Affairs
5. Moor	Rene	Ministry of Economic Affairs
6. Stroop	Andre	Ministry of Economic Affairs
7. Schillemans	Ronald	Ministry of Economic Affairs
8. Van De Mare	Marojolein	SenterNovem Zwolle
9. Koen	Marten	Ministry of Environment
10. Streefkerk	CM	Ministry of Economic Affairs
11. Vermeer	Ralf	Ministry of Economic Affairs
12. Nauta	Joost	SenterNovem
13. vd Burg	Ben	Ministry of Economic Affairs
14. vd Velde	Ellen	Ministry of Economic Affairs
15. Harmelink	Mirjam	Ecofys Utrecht
16. Harmsen	Robert	Ecofys Utrecht

Response to presentations

- Herbert Krajenbrink opened the workshop and Mirjam Harmelink started with setting the scene for the workshop.
- Second Ronald Schillemans of the Ministry of Economic Affairs gave a presentation on how the Dutch government is planning to implement the Directive on Energy Efficiency.
- This was followed by a presentation of Mirjam Harmelink on the finding of the AID-EE project and an overview of the developed guidelines. Questions and response:
  - The guidelines were sometimes misinterpreted as participants thought that the listed success factors could be used to “predict” the impact of policies. We explained that these factors are predictors for successful policies but we did not quantify the contribution of each factor to the final impact.
  - Conclusions on the availability of information could be put more firmly.

Minutes AID-EE Seminar/workshop

---

workshop on design of SMART policies

- After the tea break the participants were split into three groups to work on different case studies (see Annex with description of case studies). Aim was to let participants experience how the “policy based approach” can work out in practice. They had to develop a policy theory and answer various questions. After the groups were finished they presented their cases for the whole group and received feedback.
  - Case 1: “Soft loan” for the light industry. The basic idea is that finding capital is a major hurdle for investments in the light industry. The group developed an instrument in which an important role was laid down for the commercial bank sector. The group did not want to work with a list of eligible technologies but with generic criteria and the instruments should add to the already existing instruments like the Energy Investment Deduction Scheme.
  - Case 3: New CHP policies. This was an existing case as the Ministry of Economic Affairs is currently working on a new investment subsidy for high efficient CHP. Main comment point was that it was doubted if the investment subsidy would be sufficient to attract new investment given current market conditions.
  - Case 4: Financial incentives for energy savings in the existing residential buildings. The group developed an instrument in which financial incentives are linked to the labeling system of building. To stimulate energy efficiency improvement they proposed favorable mortgage conditions in case recommended measures have been implemented.
- All groups worked enthusiastically on the case studies and thought the exercise was useful, however they said that day-to-day policy practice is very complex and sometimes hard to grasp in a theory.

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Annex 1: Description of cases (in Dutch)

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Case #1: “Soft loan” voorziening voor de lichte industrie

Achtergrond

U wordt gevraagd een “soft loan” voorziening voor de lichte industrie op te zetten. Met deze “soft loan” voorziening moeten energiebesparende investeringen worden gestimuleerd in industriële sectoren die niet onder emissiehandel vallen. U wordt gevraagd het instrument zo te ontwerpen dat dit doeltreffend en doelmatig is, en dat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden.

Gegevens over de sector

De niet-handelende industriële sectoren zijn verantwoordelijk voor ongeveer 20% van het industriële energiegebruik (~240 PJ in 2005). Er is een grote diversiteit van besparingsmaatregelen mogelijk die zowel op warmte als elektriciteit besparen. De sector bestaat uit een zeer groot aantal (relatief kleine) bedrijven. Een gedeelte van de deze bedrijven neemt deel aan de MJA's en alle bedrijven kunnen in principe gebruik maken van de EIA.

Opdracht

Uw opdracht is een *beleidstheorie* voor dit instrument op te stellen (zie Hoofdstuk 3 en 4 van de Guidelines). Denk bij de uitwerking van de beleidstheorie onder andere aan de volgende aspecten:

1. Welke barriere(s) moet(en) met dit instrument overwonnen worden?
2. Wat is de specifieke doelgroep die moet worden aangesproken?
3. Wat is de relatie/interactie met ander (al ingezet) beleidsinstrumentarium (zowel nationaal als internationaal)?
4. Welke ondersteunende instrumenten moeten mogelijk worden ingezet?
5. Wat zou de omvang van het budget moeten zijn?
6. Welke actoren moeten betrokken worden?
7. Wat is de rol van de verschillende actoren?
8. Wie gaat de voorziening uitvoeren en wat is de specifieke taak van de uitvoerder?
9. Wat zou met het instrument bereikt moeten worden in termen van energiebesparing en op welke termijn (doeltreffendheid)?
10. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze de middelen het meest kosteneffectief ingezet kunnen worden (doelmatigheid)?
11. Welke informatie zou jaarlijks gemonitord moet worden zodat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden en eventueel tijdig bijgestuurd kan worden?
12. Maak een inschatting van de jaarlijkse kosten voor monitoring?

Resultaat

- o Een uitgewerkte beleidstheorie (oorzaak-gevolg relaties), uitgewerkte indicatoren en een overzicht van de relatie met ander beleid.
- o Een antwoord op bovenstaande vragen?

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Case # 2: Opvolging van GLAMI covenant glastuinbouw

Achtergrond

U wordt gevraagd instrumentarium te ontwerpen als opvolger voor het GLAMI convenant in de glastuinbouw. U wordt gevraagd het instrument zo te ontwerpen dat dit doeltreffend en doelmatig is, en dat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden.

Gegevens over de sector

Het aardgasgebruik van de glastuinbouw bedraagt circa 120 PJ per jaar (maar fluctueert afhankelijk van de buitentemperatuur). In het GLAMI Convenant hebben de glastuinbouwsector en de overheid vastgelegd een verbetering van de energie-efficiëntie-index (EE-index) met 65% na te streven in 2010 ten opzichte van het basisjaar 1980. Voor 2003 is de EE-index door het LEI vastgesteld op 51%. De glastuinbouwsector heeft al een groot aantal kosteneffectieve maatregelen getroffen en de vraag is: hoe verder nu maatregelen met een langere terugverdientijd aan de orde zijn?

Opdracht

Uw opdracht is een *beleidstheorie* voor dit instrument (zie Hoofdstuk 3 en 4 van de Guidelines). Denk bij de uitwerking van de beleidstheorie onder andere aan de volgende aspecten:

1. Welke barriere(s) moet(en) overwonnen worden?
2. Welk specifiek instrument wilt u inzetten om deze barriere te overzinnen?
3. Wat is de relatie/interactie met ander (al ingezet) beleidsinstrumentarium (zowel nationaal als internationaal)?
4. Welke ondersteunende instrumenten moeten mogelijk worden ingezet?
5. Welke actoren moeten betrokken worden?
6. Wat is de rol van de verschillende actoren?
7. Wie gaat het beleid uitvoeren en wat is de specifieke taak van de uitvoerder?
8. Wat zou met het instrument bereikt moeten worden in termen van energiebesparing/CO2 reductie en op welke termijn (doeltreffendheid)?
9. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze de middelen het meest kosteneffectief ingezet kunnen worden (doelmatigheid)?
10. Welke informatie zou jaarlijks gemonitord moet worden zodat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden en eventueel tijdig bijgestuurd kan worden?
11. Maak een inschatting van de jaarlijkse kosten voor monitoring?

Resultaat

- o Een uitgewerkte beleidstheorie (oorzaak-gevolg relaties), uitgewerkte indicatoren en een overzicht van de relatie met ander beleid.
- o Een antwoord op bovenstaande vragen?

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Case # 3: Nieuw WKK beleid: investeringssubsidie

Achtergrond

U wordt gevraagd een nieuwe investeringssubsidie regeling voor WKK op te zetten. Deze investeringssubsidie vervangt de oude stimulering via de MEP. U wordt gevraagd het instrument zo te ontwerpen dat dit doeltreffend en doelmatig is, en dat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden.

Gegevens over de sector

	Opgesteld vermogen (MWe)	Aantal installaties	Elektriciteit-productie (PJ)	Warmte-productie (PJ)
1998	8,9	3864	174	208
2005	10,6	3642	200	220

De groei van het WKK vermogen was de afgelopen jaren beperkt. De nieuwe regeling moet investeringen in nieuwe WKK capaciteit stimuleren met een hoge efficiency.

Opdracht

Uw opdracht is een *beleidstheorie* voor dit instrument (zie Hoofdstuk 3 en 4 van de Guidelines). Denk bij de uitwerking van de beleidstheorie onder andere aan de volgende aspecten:

1. Welke barriere(s) moet(en) met dit instrument overwonnen worden?
2. Wat is de specifieke doelgroep/technologie die moet worden aangesproken?
3. Wat is de relatie/interactie met ander beleidsinstrumentarium (zowel nationaal als internationaal)?
4. Welke ondersteunende instrumenten moeten mogelijk worden ingezet?
5. Wat zou de omvang van het budget moeten zijn?
6. Welke actoren moeten betrokken worden?
7. Wat is de rol van de verschillende actoren?
8. Wie gaat de voorziening uitvoeren en wat is de specifieke taak van de uitvoerder?
9. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze de middelen het meest kosteneffectief ingezet kunnen worden (doelmatigheid)?
10. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze kunnen de middelen het meest kosteneffectief ingezet worden (doelmatigheid)?
11. Welke informatie zou jaarlijks gemonitord moet worden zodat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden en eventueel tijdig bijgestuurd kan worden?
12. Maak een inschatting van de jaarlijkse kosten voor monitoring?

Resultaat

- Een uitgewerkte beleidstheorie (oorzaak-gevolg relaties), uitgewerkte indicatoren en een overzicht van de relatie met ander beleid.
- Een antwoord op bovenstaande vragen?

Minutes AID-EE Seminar/workshop

Case #4 Financiële stimulering na isolatie bestaande woningen

Achtergrond

U wordt gevraagd een financieel stimuleringsinstrument op te zetten om na-isolatie van bestaande woningen te stimuleren. U wordt gevraagd het instrument zo te ontwerpen dat dit doeltreffend en doelmatig is, en dat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden.

Gegevens over de sector

Het energiegebruik voor ruimteverwarming in alle woningen bedroeg circa 270 PJ in 2003, waarvan ongeveer 160 PJ binnen de koopsector wordt verbruikt. Van alle woningen komt 70% voor enigerlei isolatiemaatregel in aanmerking. Dit betreft met name oudere woningen. In circa 5% van de woningen is zelfs totaal geen isolatie toegepast. Van alle isolatiemaatregelen heeft het overgrote deel een terugverdientijd van korter dan vijftien jaar. Ongeveer 35% van dit potentieel heeft een terugverdientijd van korter dan 5 jaar en bijna 50% van de isolatiemaatregelen heeft een terugverdientijd tussen de vijf en vijftien jaar.

Opricht

Uw opdracht is een *beleidstheorie* voor dit instrument (zie Hoofdstuk 3 en 4 van de Guidelines). Denk bij de uitwerking van de beleidstheorie onder andere aan de volgende aspecten:

1. Welke barriere(s) moet(en) met dit instrument overwonnen worden?
2. Wat is de specifieke doelgroep die moet worden aangesproken?
3. Wat is de relatie/interactie met ander beleidsinstrumentarium (zowel nationaal als internationaal)?
4. Welke ondersteunende instrumenten moeten mogelijk worden ingezet?
5. Wat zou de omvang van het budget moeten zijn?
6. Welke actoren moeten betrokken worden?
7. Wat is de rol van de verschillende actoren?
8. Wie gaat de voorziening uitvoeren en wat is de specifieke taak van de uitvoerder?
9. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze de middelen het meest kosteneffectief ingezet kunnen worden (doelmatigheid)?
10. Maak een inschatting van de kosten voor de overheid en op welke wijze kunnen de middelen het meest kosteneffectief ingezet worden (doelmatigheid)?
11. Welke informatie zou jaarlijks gemonitord moet worden zodat behaalde resultaten duidelijk verantwoord kunnen worden en eventueel tijdig bijgestuurd kan worden?
12. Maak een inschatting van de jaarlijkse kosten voor monitoring?

Resultaat

- o Een uitgewerkte beleidstheorie (oorzaak-gevolg relaties), uitgewerkte indicatoren en een overzicht van de relatie met ander beleid.

Minutes AID-EE Seminar/workshop

- Een antwoord op bovenstaande vragen?